

LINDUŠKA HORSKÁ

*pravidelně zimující druh
na rybnících u Dubňan
a Mutěnic na Hodonínsku*

Zimování v ČR

Linduška horská patří k druhům s palearktickým typem rozšíření. Hnízdí v horských oblastech jižní a střední Evropy a Blízkého východu, na Kavkaze a v severním Íránu, dále ve střední Asii zhruba po Bajkal a severozápadní Čínu. Přezimuje v západní a jižní Evropě a na Arabském poloostrově, pravděpodobně i v severní Africe. V České Republice se linduška horská v hnízdní době vyskytuje pouze vzácně v horských oblastech – v Krkonoších, na Králickém Sněžníku, v Jeseníkách a Moravskoslezských Beskydech. O tahu naší populace však nelze říci nic konkrétního, jelikož máme k dispozici málo zpětných hlášení místních ptáků. Vzhledem k tomu, že většina nálezů ze zahraničí pochází nejdříve z měsíce října, je pravděpodobné, že tah nastává až v průběhu měsíce září.

Linduška horská zimuje v nížinách, u sladkovodních mokřadů, rybníků, na zaplavených polích a také na pobřeží na podmáčených loukách se sladkou vodou. Proto zřejmě dostala i anglické jméno "water pipit". Z výsledků kroužkování dokládá zimování na našem území pouze jediný nález: pták odchycený 3. prosince 1973 u Mydlovar na Českobudějovicku byl na tomtež místě kontrolován po čtyřech letech, dne 6. prosince 1977. Toto hlášení rovněž dokládá, že u lindušek horských pravděpodobně existuje určitá vazba k zimovišti. Původ ptáků zimujících u nás však zůstává neznámý. V ornitologických publikacích se uvádí, že na našem území zimují lindušky horské zřídka, spíše jednotlivě či v malých hejnech. Tento názor však v posledních zimách vyvrací zjišťované vyšší počty zimujících lindušek horských na soustavě rybníků v poříčí řeky Kyjovky u Dubňan, Mutěnic a Hodonína.

Poříčí Kyjovky - nejpočetnější zimoviště lindušky horské na Moravě?

Zimoviště se nachází na soustavě rybníků ležící na říčce Kyjovce. Jedná se o téměř stohektarový Jarohněvický rybník u města Dubňany a rozsáhlou kaskádu rybníků u obce Mutěnice. Rybníky leží v nadmořské výšce kolem 170 metrů nad mořem. Lindušky vzácně zaletují i na jižní soustavu Hodonínských rybníků končících mezi Lužicemi a Hodonínem.

Na této lokalitě rybníků v poříčí Kyjovky sleduji zimování lindušek horských od roku 2007, ovšem nejstarší mně známý údaj pochází již z roku 1949, kdy byl pozorován 1 exemplář u Písečných rybníků. Lindušky se soustřeďují na bahnech vypuštěných rybníků, při velkém zámrazu jsem však ptáky pozoroval i na nedalekém polním hnojišti.

Přílet ptáků na zimoviště probíhá v měsíci říjnu a nejčasnější datum příletu bylo zaznamenáno 26. září 2017. Na zimovišti zůstávají lindušky většinou maximálně do půlky dubna, nejpozdější pozorování na lokalitě bylo 25. dubna 2017, přičemž během března lindušky pelichají do svatebního šatu a v dubnu můžeme pozorovat už téměř kompletně vybarvené jedince. Počty lindušek se na zimovišti během zimy mění, především když zamrzne bahno a lindušky ztratí potravní nabídku. Nejvyšší počty registrujeme v měsících prosinec a leden, kdy maxima v posledních dvou zimách přesáhla 50 jedinců! Konkrétně 55 exemplářů z 5. ledna 2018, dále cca 70 jedinců pozoroval A. Prágr 11. ledna 2018 a tentýž pozorovatel 62 exemplářů 7. prosince 2018.

Ve společnosti lindušek horských na bahnech pravidelně pozorujeme také zimující lindušky luční,

konipasy bílé, vodouše kropenaté a bekasiny otavní. U těchto druhů se však většinou jedná o počty maximálně do deseti jedinců.

Rybníky u Dubňan a Mutěnic se v současnosti stávají největším zimovištěm lindušky horské v rámci České republiky a jsem do budoucna hodně zvědavý, jak se bude zimování tohoto horského druhu pěvce vyvíjet.

Foto a text: Ondřej Ryška

Zdroj: SVOBODA S., 1949: *Ptactvo Hodonínska. Disertační práce. PřF UJEP. Brno.*

Birds.cz – pozorování ptáků: <http://birds.cz/avif/>

